BOSANSKO=HERCEGOVAČKE NOVINE

Uredničtvo, administracija i ekspedicija nalaze se u „Starom konaku“ Originalni prinosi svake vrsti, ako su sposobni, upotrebljuju se i po okolnosti nagradjuju. — Rukopisi se nevraćaju.

Izlaze svake nedjelje i četvrtka.

Jedan broj stoji . . . . . — fr. 8 kr.
Predplata sa dostavljanjem:
za četvrt godine . . . . 2 fr. — kr.
„ polovicu godine . . . 4 fr. — kr.
„ jednu godinu . . . . 8 fr. — kr.
Objave naplaćuju se na štampani redak u stupcu . . — fr. 10 kr.
izvan toga biljegovne pristojbe za svaku uvrstbu — fr. 30 kr.

БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКЕ НОВИНЕ.

Уредничтво, администрација и експедиција налаве се у „Старом конаку“ Оригинални приноси сваке врсти ако су способни, употребљују се и по околности награђују.
Рукописи се невраћају.

Излазе сваке недјеље и четвртка.

Један број стоји . . . — фор. 8 кр
Предплата са доставлањем:
за четврт године . . . 2 фор. — кр.
„ половицу године . . 4 фор. — кр.
„ једну годину . . . . 8 фор. — кр.
Објаве наплаћују се на штампани редак у ступцу фор. 10 кр.
изван тога биљеговне пристојбе за сваку уврстбу — фор. 30 кр.

122. BROJ. БРОЈ.

Privremeni izdavatelj i upravitelj **Vojt. Lukeš.**
Привремени издаватељ и управитељ *Војт. Лукеш.*

U Sarajevu 30. Oktobra
У Сарајеву 18. Октобра 1879.

Wir ersuchen höflichst alle unsere P. T. Pränumeranten und Inserenten ausserhalb Sarajevos, uns Pränumerationen und Insertionsgebühren nicht mittelst Geldbriefen, sondern mittelst einfachen recommandirten Briefen zuzusenden, welch'letztere sammt und sonders nur 20 Kreuzer kosten.

Ausserdem müssen wir die Herren Inserenten darauf aufmerksam machen, dass für jedes Inserat u. z. für die jedesmalige Einrückung 30 Kreu er Stempelgebühr zu entrichten sind. In Folge dessen müssen wir auch höflichst bitten dass uns von jetzt an nicht bloss die tarifmässige Insertionsgebühr sondern auch die Stempelgebühr für sämmtliche Einschaltungen stets in Vorhinein zugesendet werden.

DIE ADMINISTRATION.

Mi umoljavamo najučtivije sve naše P. N. predbrojnike i oglasnike izvan Sarajeva da nam predplatu i oglasnu pristojbu ne sredstvom novčanih pisama nego sredstvom prostih rekomandiranih pisama šalju, koja posljedna svega samo 20 novčića staju.

Izvan toga moramo mi gospodu oglasnike opomenuti, da se za svaki oglas i to a svakokratnu uvrstbu 30 novčića biljegovne pristojbe platiti ima. Usljed toga moramo najučtivije moliti, da nam se od sada ne samo oglasna pristojba po tarifi nego i biljegovina za sve uvrstbe svakad u napredak šalju.

ADMINISTRACIJA.

Ми умољавамо најучтивије све наше П. Н. предбројнике и огласнике изван Сарајева, да нам предплату и огласну пристојбу не средством новчаних писама него средством простих рекомандираних писама шаљу, која посљедња свега само 20 новчића стају.

Изван тога морамо ми господу огласнике опоменути, да се за сваки оглас и то за свакократну уврстбу 30 новч. биљеговње пристојбе платити има. Усљед тога морамо најучтивије молити, да нам се од сада не само огласна пристојба по тарифи него и биљеговина за све уврстбе свакад у напредак шаљу.

АДМИНИСТРАЦИЈА.

Zvanično.

Landesregierung für Bosnien und der Hercegovina

Nr. 23206/I.

Kundmachung.

Zur Erzielung einer verlässlichne Aufenthaltsevidenz der sich im Bereiche Bosniens und der Hercegovina aufhaltenden dauernd Beurlaubten und Reservemänner, dann der nicht activen Gegisten in der Reserve und Landwehr, werden im Sinne des Erlasses des hohen k. u. k. Reichskriegs-Ministeriums vom 10. Oktober d J. Nr. 7559 Abth. 2, im Okkupationsgebiethe nach den Bestimmungen des §. 32. der Instruktion über das militärische Dienstes verhältniss an den nachfolgenden Tagen die nahstehende Controlls-Amtshandlungen abgehalten werden u. z.

Am 15. November 1879 die Controlls Versammlungen für Urlauber und Reservemmänner bei den Militär-Stations-Commanden.

Am 16. November 1879 der Hauptrapport für die im Okkupationsgebithe sich aufhaltenden nicht activen Gagisten der Reserve und Landwehr bei den k k. Infanterie Truppen Divisions-Commanden in Sarajevo, Mostar, Dolnja Tuzla, Banjaluka und Travnik.

Am 23. November 1879 die Nach Controlle ebenfalls bei den k. k. Divisions-Commanden in Sarajevo, Mostar, Dolnja Tuzla, Banjaluka und Travnik.

In jenen Orten, wo Platz-Commanden kreirt sind, sind diese mit den Funtionen dieser Vornahme betraut.

Die Amtshandlung beginnt an jedem der vorbesagten Tage Vormittags um 9 Uhr, es haben sich daher die Erscheinenden pünktlich um diese Stunde beim betreffenden Commando zu melden

Zu den Controlls-Versammlungen sind sämmtliche dauernd Beurlaubte und Reservemänner der k. k österr. ung. Armee (einschliesslich der Landwehr) mit Ausnahme der in den nachfolgenden Punkten Bezeichneten zu erscheinen verpflichtet:

a) Jener, welche im Laufe des Jahres 1879 in activer Dinstleistung gestanden oder zur militärischen Ausbildung oder periodischer Waffenübung eingerückt waren;

b) der nach vollstreckter Militärdienstpflicht auf öffentlichen Bedienstungen provisorisch Angestellten, welchen mit Bewilligung des Reichs-Kriegs-Ministeriums bis zum Erhalte einer definitiven Anstellung im Urlauberstande als nicht verfügbar geführt werden.

c) Der in Straf oder Untersuchungshaft etwa Befindlichen

Vom Erscheinen können die vorbezeichneten k. k. Divisions Commanden über eingebrachtes Einschreiten entheben

a) Kranke

b) solche, bei welchen schwere Erkrankungen oder Todesfälle augenblicklich im Häuslichen Kreise vorliegen.

Im Enthebungsgesuche welchen der Militärpass beizuschliessen ist, müssen aber diese Gründe legal bestätigt sein.

Wenn die Enthebung wegen Kürze der Zeit nicht nachgesucht werden kann, so ist das die Verhinderungsgründe bestätigende Zeugniss, sowie der Urlaubspass des zu Erscheinenden im Wege des Gemeindevorstehers (Džematbašas) oder des Ortsältesten (Muktars Knez) auf dem Controllplatze beizubringen.

Die Urlauber und Reservemänner, welche von der Controlls-Versammlung ohne genügende Entschuldigung ausbleiben, oder zu selber verspätet einlangen und nicht mehr abgefertigt werden können, haben am 23. November d. J. zur Nachkontrolle beim Divisions Commando zu erscheinen

Zu den Controlls-Versammlungen beziehungsweise Nachkontrollen, hat der Urlauber und Reservemann den Militärpass mitzubringen.

Die Mannschaft erscheint auf dem Controllplatze in bürgerlicher Kleidung; Waffen, Stöcke u. s w. sind vor Beginn der Verhandlung abzulegen und ist das Rauchen während derselben nicht gestattet

Die beim Hauptrapporte Erscheinenden nicht activen Gagisten haben in der feldmässigen Adjustirung zu erscheinen.

Jeder Mann, welcher der Controllversammlung beigewohnt hat, hat sich die Bestätigung des Militärpasses eventuell bei dem die Controlle abhaltenden Offizier zu erbitten.

Die Einberufung zu den Controllversammlungen und Hauptrapporten, beziehungsweise Nackontrollen geschieht durch diese Kundmachung. es werden also den zum Erscheinen Verpflichteten keine Einberufungskarten zukommen.

Landesregierung in Bosnien u. der Hercegovina
Sarajevo, am 23. Oktober 1879.

Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu.

Broj 23.206/I.

Oglas.

Da se uzmognu u pouzdanoj očevidnosti držati u području Bosne i Hercegovine nahodeći se trajni dopustnici i pričuvnici, zatim neaktivni plaćevnici pričuve i domobranstva u pogledu njihova obitališta, obdržavat će se u smislu odpisa visokoga ces. i kralj. državnoga ratnoga ministarstva od 10. listopada t. g. broj 7559 odj 2 u okupiranom području polag ustanova § 32 naputka o vojnom službovnom odnošaju niže označeno kontrolno uredovanje sliedećih dana:

15 studenoga 1879 kontrolne smotre dopustnika i pričuvnika kod vojnih postajnih zapovjedničtva;

16. studenoga 1879 glavni raport neaktivnih plaćenika pričuve i domobranstva, nahodećih se u okupiranom području, kod ces. kr pješačkih četnih odjelnih zapovjedničtva u Sarajevu, Mostaru, Dolnjoj Tuzli, Banjaluki i Travniku;

23. studenoga 1879 naknadna kontrolna smotra takodjer kod c. k. odjelnih (divisionnih) zapovjedničtva u Sarajevu, Mostaru, Dolnjoj Tuzli, Banjaluci i Travniku.

U onih mjestih, gdje su postavljena mjestna zapovjedničtva, povjereno im je i ovo kontrolno uredovanje. Uredovanje počima svakoga pomenutih dana u 9 sati prije podne, stoga se imade svaki dotičnik točno u taj sat prijaviti kod odnosnoga zapovjedničtva.

Svi trajni dopustnici i pričuvnici ces. kralj. austro-ugarske vojske (uključivo domobranstva) dužni su prisustvovati kontrolnim smotram, izuzam

a) onih, koji su za god. 1879-te aktivno služili ili bili na vojničkom uzgoju ili kod povremene vojne vježbe;

b) onih, koji su nakon izpunjene vojne službovne dužnosti na javnih službovnih mjestih privremeno namješteni, te se do definitivna namještanja dozvolom ratnoga ministarstva vode u pričuvi kao nerazpoloživi;

c) onih koji se nahode u kaznenom ili istražnom zatvoru.

Od prisustvovanja kontrolnim smotram mogu gore navedena c. k. odjelna zapovjedničtva uslied podnešene molbe riešiti:

a) bolestnike,

b) one, kojim je tko u kući (obitelji) težko bolestan ili upravo umro.

U odnosnoj molbenici, kojoj valja priklopiti vojnu putnicu. imadu se ti razlozi zakonito dokazati.

Ako se oprost rad kratkoće vremena nebi mogao zaiskati, to se ima svjedočba ob istinosti zaprieke uz dopustnicu dotičnika putem obćinskoga načelnika (džematbaše) ili mjestnoga starješine (muktara, kneza) pridonesti onamo, gdje se smotra obdržava.

Dopustnici i pričuvnici, koji od kontrolne smotre bez dovoljna razloga izostanu, ili prekasno dodju, mogu 23. studenoga t. g. naknadnoj smotri kod odjelnih zapovjedničtva prisustvovati.

Kontrolnim smotram odnosno naknadnim kontrolnim smotram imade dopustnik i pričuvnik pridonesti vojnu putnicu.—

Momčad dolazi na kontrolište u civilnom odjelu; oružje, štapove i dr. valja prije razprave odložiti, a pušenje za razprave nije dopušteno.

Neaktivni plaćevnici imadu doći na glavni raport u bojnoj odori.

Svaki momak prisustvovavši kontrolnoj smotri, imade odnosnu potvrdu na vojnoj putnici dogodice u častnika, kontrolnu smotru obavljajućega, zamoliti.—

Ovaj oglas je ujedno pozov kontrolnim smotram i glavnomu raportu, odnosno naknadnim glavnim smotram i nitko od onih, koji su onamo doći dužni, ne dobie posebne pozivnice.

Zemaljska vlada u Bosni i Hercegovini:
Sarajevo, 23. listopada 1879.

Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu.

Број 23.206/I.

ОГЛАС.

Да се узмогну у поуданој очевидности државати у подручју Босне и Херцеговине находећи се трајни допустници и причувници, затим неактивни плаћевници причуве и домобранства у погледу њихова обиталишта, обдржават ће се у смислу одписа високога цес. и краљ. државнога ратнога министарства од октобра г. г. број 7559 одј. 2 у окупираном подручју полаг установа §. 32. напутка о војном службовном одношају ниже означено контролно уредовање слиједећих дана:

15. новембра 1879 контролне смотре допустника и причувника код војних постајних заповједничтва;

16. новембра 1879 главни рапорт неактивних плаћеника причуве и домобранства, находећих се у окупираном подручју, код цес. кр. пјешачких четних одјелних заповједничтва у Сарајеву, Мостару, Дољњој Тузли, Бањалуки и Травнику;

23. новембра 1879. накнадна контролна смотра такођер код ц. к. одјелних (дивизионих) заповједничтва у Сарајеву, Мостару, Дољњој Тузли, Бањалуци и Травнику.

У оних мјестих, гдје су постављена мјестна заповједничтва, повјерено им је и ово контролно уредовање.

Уредовање почима свакога поменутих дана у 9 сати прије подне, стога се имаде

сваки дотичник точно у тај сат пријавити код односнога заповједничтва.

Сви трајни допустници и причувници цес. краљ. аустро-угарске војске (укључно домобранства) дужни су присуствовати контролним смотрам, изузам

а) оних, који су за год. 1879-те активно служили или били на војничком узгоју или код повремене војне вјежбе:

б) оних, који су након испуњене војне службовне дужности на јавних службовних мјестих привремено намјештени, те се до дефинитивна намјештања дозволом ратнога министарства воде у причуви као нерасположиви.

в) оних, који се находе у казненом или истражном затвору.

Од присуствовања контролним смотрам могу горе наведена ц. к. одјелна заповједничтва усљед поднешене молбе ријешити:

а) болестнике,

б) оне, којим је тко у кући (обитељи) тежко болестан или управо умро.

У односној молбеници, којој ваља приклопити војну путницу, имаду се ти разлози законито доказати.

Ако се опрост рад краткоће времена неби могао заискати, то се има свједочба об истиности запрјеке уз допустницу дотичника путем обћинскога начелника (цематбаше) или мјестнога старјешине (муктара, кнеза) придонести онамо, гдје се смотра обдржава.

Допустници и причувници, који од контролне смотре без довољна разлога изостану, или прекасно дођу, могу 23. новембра т. г. накнадној смотри код одјелних заповједничтва присуствовати.

Контролним смотрам односно накнадним контролним смотрам имаде допустник и причувник придонести војну путницу.—

Момчад долази на контролиште у цивилном одјелу; оружје, штапове и др. ваља прије расправе одложити, а пушење за расправе није допуштено.

Неактивни плаћевници имаду доћи на главни рапорт у бојној одори.

Сваки момак, присуствовавши контролној смотри, имаде односну потврду на војној путници догодице у частника, контролну смотру обављајућега, замолити.—

Овај оглас је уједно позов контролним смотрам и главному рапорту, односно накнадним главним смотрам и нитко од оних, који су онамо доћи дужни, не добије посебне позивнице.

Земаљска влада за Босну и Херцеговину:
Сарајево, 23. октобра 1879.

Landesregierung für Bosnien und die Hercegovina.

Nr. 23580/I.

Kundmachung.

Laut einer diesbezüglichen Mittheilung des k. k. General-Commandos in Sarajevo hat das k. und k. Reichs-Kriegsministerium mit dem Erlasse Abth. 5 Nr. 4506 vom 10. d. M. angeordnet, dass die im Sandžak Novi Bazar für rein militärische Zwecke errichteten oder zu errichtenden Feldtelegrafen Stationen ausser den Staatsdepeschen, nur vidirte Depeschen von und für Armee Angehörige annehmen und befördern dürfen.

Privat Depeschen dürfen demnach, da die Zulassung der Privat-Correspondenz für Civil Personen insolange keine Vereinbarungen mit der türkischen Telegrafen-Verwaltung abgeschlossen sind, einen Eingriff in deren Rechte bedingen und leicht zu Conflicten Veranlassung geben würden, weder aufgegeben, noch von den Feldtelegrafen Ämtern angenommen werden.

Die Ertheilung der Bewilligung zur Benützung des Feldtelegrafen im Sandžak Novi-Bazar an einzelne zur Armee nicht gehörige Personen, kann nicht gestattet werden.

Hievon geschieht die allgemeine Verlautbarung.

Sarajevo. am 22. Oktober 1879.
Für den Landes-Chef:
Sax.

Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu.

Broj 23580./I.

Oglas.

Ces. kralj. glavno zapovjedničtvo u Sarajevu priobćilo je amo, da je c. i kr. državno ratno ministarstvo odpisom od 10. t. m. odj. 5, broj 4506 odredilo, da u sandžaku Novopazarskom namještene i namjestit se imajuće bojne brzojavne postaje povrh državnih depešah smiju primati i odpravljati samo vidimovane depeše pripadnikah vojničkih glasećih na pripadnike vojničke

Bojni brzojavni uredi dakle nesmiju primati privatne korespondencije za civilne osobe, dok se to pitanje neuredi s turskom brzojavnom upravom, jer takva bi zadirala u njezina prava i time lahko dovodila do sukoba.

Dozvola porabe bojnih brzojava u sandžaku Novopazarskom pojedinim, vojski nepripadajućim osobam nemože se podieliti.

Ovo se stavlja do obćega znanja.
U Sarajevu 22. listopada 1879.
Za poglavicu zemaljske vlade:
Sax.

Земаљска влада за Босну и Херцеговину.

Број 23580/I

ОГЛАС.

Цес. краљ. главно заповједничтво у Сарајеву приобћило је амо, да је цес. и кр. државно ратно министарство одписом од 10 т. м. одј. 5. број 4506 одредило, да у санџаку Новопазарском намјештене и намјестит се имајуће бојне брзојавне постаје поврх државних депеша смију примати и одправљати само видимоване депеше припадника војничких гласећих на припаднике војничке

Бојни брзојавни уреди дакле несмију примати приватне корешпонденције за цивилне особе, док се то питање неуреди с турском брзојавном управом, јер таква би задирала у њезина права и тиме лахко доводила до сукоба.

Дозвола порабе бојних брзојава у санџаку Новопазарском појединим, војски неприпадајућим особам неможе се подијелити.

Ово се ставља до обћега знања.
У Сарајеву, 22. листопада 1879.
За поглавицу земаљске владе:
Сакс.

Nezvanično.

Viesti stranske.

ТУРСКА.

Како из Цариграда јављају, намјерава Турска обвезати и кршћане на војничку службу, а тим „учинити важан корак у равноправности вјероваконa."

О министарској промјени у Цариграду, пишу са добро упућене стране „Deutsche Zeitungu": „Само кругови који непознају одношаје могли су бити изненађени са новом промјеном кабинета. Већ од некога времена јављено вам је, да се дипломатички свијет цариградски живо занима о обћењу међу сир Хенријом Лајардом и Митхад пашом, и да је то обћење дало повода дописивању рускога посланика са Петроградом и Ливадијом. Кнез Лобанов изјавио је течајем прошле седмице султану, да његова влада имаде разлога слутити, да енглезки посланик са познатим непријатељем Русије развезиром конспирира проти доброму одношају међу Русијом и Турском. С тога да је присиљен молити, да му се разјасни оно поговарање, да Порта повлађује ово шуровање. Промјена министарства и ступање Махмуд Недим паше у кабинет, сматра се као одговор на ову молбу."

Глас је, да је Мидхат паша усљед промјене кабинета предао оставку. Кажу да је Лајард просвједовао против продаји царинских доходака на штету пријашњих зајмова, који су царинским доходцима зајамчени.

СРБИЈА.

Званични лист од 12/24. о. мј. доноси кнежевски декрет, који сазива скупштину у Ниш на 1/13. Новембра. Накнадни избори испали су у смислу владе.

У владиним круговима израђују се предлози за скупштину. Међу тим предлозима многи су врло важни, поименце они, који су народно-господарске нарави. Које ће се основе понајприје расправљати, није још установљено; јер влада хоће прије да се освједочи о пожртвовности народних заступника. Послије ове сазвати ће се изванредна скупштина за прегледбу устава.

10. октобра јављају из Београда, да је влада закључила да се ради издавања жељезничког грађења распише јаван стечај и захтјева 10% јамчевине.

Епископски синод састао се је под предсједавањем митрополита Михаила.

ЦРНА ГОРА.

„Глас Црногорца" доноси о доласку Његове краљевске Висости војводе од Виртемберга на Цетиње овај чланак, који ми због одоцњеног доласка истога листа истом сада прештампавамо:

„У сриједу 26. септембра по по дне висок један гост походио је нашу пријестоницу, а то је био: Његова краљевска Висост фцм. Војвода Виртембершки, главни гувернер од Босне и Херцеговине. Његова Висост кренуо је из Котора у сриједу у јутру. На граници црногорској дочекао га је његушки бригадир г. Ђуро Петровић са једним батаљоном војске, која је високом госту при дочеку све војничке почасти учинила и до Његуша га допратила, гдје је војводу поздравио придијељени му ађутанат Њ. Височанства г. Блажо Петровић. Војвода је одсјео са пратњом својом у љетњем дворцу Његовога Височанства на Његуше, и ту је објèдовао. Иза обједа кренуо је новим путем до Бајица. Ту је дочекан и поздрављен нашим министром унутрашњих дјела г. Војводом Машом Врбицом, који га је одатле до Цетиња допратио. Кад је Војвода Виртембершки био цетињској вароши на погледу, опали са куле цетињске 21 топ. Војвода је лаганим ходом ушао у варош. Уз њега су били с једне стране аустроугарски министар резиденат г. Темел, с друге стране црногорски министар унутрашњих послова г. војвода Врбица. Пред њима је јахао ађутанат Њ. Височанства г. Блажо Петровић, а напријед пјешице ишао је један вод перјаника. Иза војводе јахали су у пратњи његов ађутанат и секретар аустро-угарске мисије г. кавaљер Кучински. Близу велике пјаце, гдје је испред свијетлога двора стојао један батаљон са заставом под командиром Бошковићем, сјахали су сви с коња, и Војвода упути се к војсци. У тај мах командир заповједи „пред прси", војска узме пушке по команди, Војвода приступи к командиру и узме од њега рапорат, за тијем крене Војвода салутирајући фронтом цијелога батаљона до другога краја, који се свршавао баш испред дворца Његове Свјетлости Престолонасљедника, који одређен бјеше Војводи за обитавање. Ту га је на улазку дочекао Његово Височанство наш Књаз, који му приступи ближе, поздрави га с урођеном му љубазношћу и пружи му руку. Књаз је био окружен својим великодостојницима. Војвода Виртембершки одаѕвао се поздраву Њ. Височанства изразима пунијем високопоштовања, и пошто су обична представљења учињена међу присутнијема, уведе Њ. Височанство Војводу у приређени му стан, гдје се с њиме за мало поразговори и за тијем у двор врати испраћен Војводом до изласка. Војска је на то уз усклик „живио" кренула се са свога мјеста, и дефилујући испред свијетлога двора свршила своју службу.

Пошто је Његова краљ. Висост Војвода Виртембершки у свом стану мало од пута одпочинуо, упути се с пратњом својом у свијетли двор, гдје је Њ. Њ. Височанствима Књазу и Књагињи своје подворење учинио. Иза тога, пошто се Војвода опет вратио у свој стан, примао је и враћао посјете преставника овдашњег дипломатског тијела.

То исто вече, у част високом госту даван је у свијетлом двору свечан објед на који су имали част бити позвани сви чланови овд. дипломатског тијела и виши државни достојанственици црногорски. На обједу сједио је Војвода с десне стране Њ. Височанства Књагиње. Иза обједа забављало се у великом салону до 10 ура.

Сјутра дан, пред полазак, благоволио је Њ. Височанство послати војводи у име одликовања велики крст Данилова реда на чему је Војвода лично благодарио Књазу отишавши у свијетли двор, гдје се с Његовим Височанством опростио. Војвода је, истим оним војничким почастима одликован и испраћен, кренуо у 6 ура у јутро с Цетиња за Котор."

„Politische Correspondenz" јавља, да је кнез Никола одпутовао на 16 текућега са предсједником старовијећа Петровићем и министром Врбицом у Андријевицу, да разгледа положаје Плава и Гусиња. Црногорска војска до скора ће се тамо поставити.

„Полит. Корр." од 12/24. ов. мј. јавља из Цетиња: Руља Арнаута удари јучер на Црногорце међу Оршаницом и Великом. Сукоб, кажу, био је врло крвав. Како се је свршио, није још познато. У читавом арнаутлуку спремају се у велико против Црнојгори и Србији.

ГРЧКА.

Почем је порта примила протокол тринаести уговора берлинског за основу преговора, грчка је влада наредила комесарима да наставе погађање с Турском.

ENGLEZKA.

Englezka vlada priobćila je raznim vlastima, da je uslied dogadjaja u Afganistanu obvezana štititi svoj Indijski posjed, a u tu svrhu, da će se možda imati „drugačije urediti granice". Ali englezka vlada posve je uvjerena, da se nesmije ovim uredjenjem nikako dirati u interese koje druge države. Da obćemu miru ni na azijatskom zemljištu nezaprieti nikakova pogibelj, stavila se je vlada englezka u prijateljski dogovor s Rusijom, da ovim načinom dodje do nagodbe, kojom bi se za svaki slučaj zopriečio svaki sukob medju Rusijom i Englezkom.

Po starom običaju u Englezkoj dobije onaj, koji donese službenu viest, da je rat svršen, 500 šterlinga dara. Za tu donešenu viest dne 9 tekućega o ratu sa Zulusima lord Gifford je imao taj dar

Parobrod „Pejaro del Oceano" zapaljen je na putu iz Havane u Nuevitas u starom bahamskom kanalu. 42 putnika potopljena su a 17 mornara izbavljeno i u Novi Orlean donešeno

„Daily News" javlja iz Rangoona: Jedno poslanstvo s višim nekim činovnikom na čelu ostavilo je Mandalay i krenulo se put Simle. Misli se da Lord Litton neće poslanstvo primiti.

„Reuter Office" javlja iz Simle pod 24. o. mj.: Englezka vojska krenula se je u Šutargardan. Gilzajci su u velikom broju sabrani. Misli se da će se ovi Englezima na put staviti. Kabul je miran, ali medju Kurdom, Kabulom i Džagdalakom sabiraju se mnogi urodjenici. General Bright došao je u Dželalabad a general Gongh u Gundamuk.

Iz Londona javljaju „Presi" pod 10. o. m. Jakub han je izjavio generalu Robertsu, da on svršeno razorenje Bala-Hisara, slavne uspomene njegovih predaka, ne odobrava i zato se odriče hanstva Kabulci žabacuju i plan, da na presto dodje sin Jakubov pod englezkim tutorstvom, pošto koran hrišćansko tutorstvo nad muhamedanskim vladarima ne dopušta.

NJEMAČKA.

„Nordd. Allg. Ztg." pobija glasove, da će biti promjena u ministarstvu. Glasovi, da su se Bismark i različiti ministri razišli u mnienju, izmišljeni su.

Njemački kancelar, knez Bismark, umolio je za dopust od pet mjeseci. Car mu je dozvolio dopust, ali je ujedno odredio, da se svi važniji spisi imaju šiljati Bismarku u Varzin, da jih rieši ili da barem očituje svoje mnienje, kako bi se imalo postupati u pojedinih slučajevih. — O knezu Gorčakovu raznose se još uviek razni glasovi: da će se na svaki način sastati s knezom Bismarkom.

FRANCUZKA.

Svrgnuta su u Francuzkoj 523 načelnika i pristava, koji su prisustvovali legitimističkomu banketu, i dva, koja su bila na banketu Blanquievu, pošto je tu bilo buntovničkih govora.

Pomilovani komunard Humbert, izabran za gradskog viećnika, bi odsudjen na 6 mjeseci tamnice radi uvrjede vlasti; a podnačelnik Marseillaise bi obustavljen od službe za 14 dana, jer priobći uvrjedljivi govor Humbertov.

U francuzkom departementu Hautes-Alpes držati će se naskoro izbor jednoga senatora na mjesto umrloga Ventavona.

„Journal des Debats" dobio je od jednoga prijatelja u Siriji pismo. u komu se o putovanju Layarda kroz Siriju interesantna posmatranja nalaze. „Put", veli se tu izmedju ostaloga, „uzbudjuje sve politične glave zemlje. Već se predvidja englezka okupacija Sirije, i već se i vrieme istoj odredjuje. Veli se da će se ista do tri mjeseca započeti. Ja nevjerujem da Englezka namjerava Siriju osvojiti, ali ipak bi ona mogla u ovoj provinciji skelu tražiti, odakle bi mogla put u Indiju otvoriti i na rusku vojsku, koja bi se u Batumu izvezla. sa strane napadati. Ova točka postoji, i kao leopard, koji hoće svoj plien da ugrabi, okolišuje Englezka, da ga se dočepa. Ova važna i potrebna točka je Aleksandreta. Tamo ima dobro pristanište, koje bi se moglo utvrditi i od toga mjesta drugi Gibraltar načiniti. Odatle bi mogla željeznica put persijskoga zaljeva i u Armeniju voditi i time bi se mogao ruskoj vojsci put u Indiju spriečiti. Posjednuće Cipra bijaše pogrješka od Englezke; ovu pogrješku primjetili su te hoće da ju poprave. Može biti da je Englezka ovu pogrješku hotimice učinila, da ne bi svoju namjeru rano odkrila, i da bi u udesnom slučaju s Turskom imala šta razmieniti. Sigurno je, da Englezka u ovom času s Ciprom neće ništa da čini, ona je svoju vojsku natrag povukla. Ona je ovo ostrvo moralno ostavila, i ono je u gorem stanju nego pod turskom upravom

Grevy izjavio u savjetu ministarskom, da se poradi toga, što je jedan od amnestovanih izabran u obćinsko vieće parizko, neće mienjati držanje vladino u pitanju o amnestiji.

Povratkom amnestiranih komunaca u Francezku pojačao se u Parizu turbulentan živalj, koji od nekoliko vremena zadava, ako i ne straha, to ipak brige francezkoj vladi. Jedan od tih amnestiranih komunaca, neki Humbert, bivši za vrieme komune urednik lista „Pere Duchene", koji svojim naslovom

i slogom dozivlje u pamet svojega predšastnika za strahovlade Robespierove, bio je ovih dana izabran u parižko gradsko vieće pod geslom obće amnestije, za tim Humbertom povode se i drugi komunci; Blanc i stari Blanqui drže po zemlji sastanke, udarajuć na sadašnju republikansku vladavinu; tim povratkom bačena je u zemlju neka zublja nemira, koji sili vladu na stroge mjere. Sva ona lica, koja su poslie komune bila propala u duboki ponor, danas se opet pojavljaju na vidiku; Robespierre svojom ugrižljivom satirom, drugi svojim radikalnim fanatizmom uzpiruju duhove; bonapartisti i drugi protivnici vladini veselim i razblaženim licem razpiruju razdor i plaše bojazljive ljude u Francezkoj, slikajuć sve strahote, koje čekaju zemlju od toga povratka ljudi, koji su iz Numeje donesli krvožedna i osvetljiva srdca.

Grevyeva vlada nategnula je jače uzde; ona se danas oglušuje vapaju tih ljudi, pa je vrlo vjerojatno, da je pitanje o amnestiji, koje bi vlada successive riešila, danas težje riešiti u oči takovih zahtjeva. I Gambetta, koji rado traži popularnost, igrao se je neko vrieme u svom listu tom obćom amnestijom, tražeć ju bez iznimke za sve prognane Franceze, dok ga nije ovih dana odriešitost vladina i neumjerenost komunaca usilila, da opozove pisanje svoga vlastitoga lista.

Iz svega toga nevide se nikakove realne pogibelji za Francezku republiku, pošto ni stoti dio pučanstva nestoji uz komunce; u slobodnoj državi kao što je Francezka, gdje svatko može govoriti i pisati što ga volja, u takvoj slobodnoj državi nije za čudo, ako nitko neostane iza peći sa svojimi zahtjevi, a upravo Grevyeva vlada uzela si načelom, da dopušta svakomu sve govoriti proti republici al doduše ništa raditi. Zato bies komunaca mora se prije ili poslie razbiti o razboritost francezkoga naroda, a samo ovaj prvi čas, gdje su strasti iz dušoslovnih razloga jače prokipile, morati će francezka vlada strogo postupati proti zahtjevom, koji se nastavljaju toliko iz razloga čovječnosti, koliko iz stranačke strasti. Ministar pravde morao je usljed toga izdati na sve državne nadodvjetnike i odvjetnike okružnicu, u kojoj jih pozivlje, da zaplienjuju sve spise koji u narodu rade poniziti ugled oblasti i republikanske inštitucije, ili draže narod na djelotvorni odpor proti vlasti. Svaka vladavina mora biti najstrožija onda, kad joj se dira u načelo obstanka, pa tako i vladavina republikanska Francezke nemože dopustiti podpunu slobodu ljudem, koji idu za socijalnim prevratom, dočim u političkom pogledu steru put monarkičnoj reakciji i bonapartizmu.

Proti ovoj dvostrukoj pogibelji mora biti osobito na oprezu Grevyeva vlada, al jednako pretjerana strogost kao i pretjerana slaboća mogla bi uzdrmati republikansku vladu. U Francezkoj svaka iskrica rodi umjetnim požarom, jer je narod neobično osjetljiv i nemiran u javnom životu, pa zato i današnje gibanje komunaca uzrujava narod preko mjere, dočim protivnici republike dižu umjetne požare, da baciv republiku u željkovani kaos, zavladaju izmučenim i prestrašenim narodom.

Kad bi ovi nemiri duže vremena potrajali, kad bi se državna vlast francezke republike počela življe micati, i kad bi u samoj republikanskoj stranci zavladao razdor glede toga pitania o podpunoj amnestiji, tada moglo bi se dogoditi, da republika podlegne; a pošto je anarkija nemoguća, mogli bi bonapartisti, koji uz monarkično načelo predstavljaju i neki aktualni princip demokracije lasno jeftinim načinom opet doći do vlasti u narodu. No duh francezkoga naroda, taj nikad nemirujući duh, danas je umiren i u svojoj ogromnoj većini zadovoljan sa republikom, a samo pogrieške vladine i njezine stranke mogle bi ga uznemiriti i baciti u naručaj declassiranomu Cesaru Napoleonu. Što se vojske tiče, njoj današnji replublikanci laskaju upravo odurnim načinom, pošto je vojska još uvjek zadnjim oslonom monarkista.

Vrieme i patriotizam doprinieli su tomu, da i francezka vojska danas drugčije misli o republici, pa dok će god zakonita vlast u Francezkoj imati snage, da uguši sve nemire i djela, naperena proti obstanku republike, neima straha, da bi se vojska drugčije miešala u javne poslove, van institucije, pokorna zapovjedim civilne oblasti. Istom da nastane ona treća eventualnost, da se francezki republikanci medju sobom posvade, i da preotme mah radikalizam, zazvonilo bi i republici smrtno zvonce, jer bi strah nagnao milijune dobroćudnih i indiferentnih gradjana, da se izpod vlasti anarkije bace u naručaj velike grabežljive zvjeri, koja bi im bar zajamčila život i imetak.

ŠPANIJA.

U Murciji španjolskoj bila je ovih dana velika poplava. Potop lo se je 119 osoba, a razoriše se 4 sela

Vjesti Austro-ugarske.

Kao dokaz postojećega dobroga odnošaja izmedju **Austrije i Crnegore** može se smatrati ovih dana sklopljeni ugovor glede izvedenja članka 29. berlinskoga ugovora o austrijskom nadzoru barske (Antivari) luke. Taj članak ustanovljuje da Austrija imade vršiti lučku i zdravstvenn policiju sredstvom laganih obalnih ladja ne samo u Baru, nego i uzduž ciele obale crnogorske, i da Crnagora imade primiti zakone koji u tom pogledu valjaju za Dalmaciju. Radi provedbe tih ustanova trebao je posebni ugovor medju Austrijom i Crnomgorom U sklopljenom ugovoru **ustupila je Austrija Crnojgori pravo da imenuje lučkoga kapetana**, nu ipak tim ograničenjem da imenuje jednoga od trijuh kandidata, koje će joj označiti austro ugarska vlada. Crnagora izjavila je, da prema berlinskomu ugovoru prihvaća zdravstvene i pomorske propise, valjajuće u Dalmaciji, a Austrija joj je učinila koncesiju, da se prizivi proti odlukam lučkoga kapetana u Baru, upravljaju na Cetinje. Pomorsko redarstvo vršiti će jedan mali austrijski brod u barskoj luci. Bečki „Timesov“ dopisnik opaža, da se je Austrija n ovoj stvari **vrlo umjereno** poslužila pravom što joj ga daje berlinski ugovor. Bez dvojbe je i ovo jedna stečevina putovanja kneza Nikole u Beč.

Viesti Sarajevske.

(ВЈЕСТИ САРАЈЕВСКЕ.)

Zapisnik

gradskog zastupstva u Sarajevu
od 13. listopada 1879.

držane vanredne sjednice pod predsiedavanjem velemožnog gospodina Mustafa bega Fadil Pašića gradskog načelnika i u prisustvu gradskih viećnika g. g. Mehmed bega Kapetanovića. Solomon efendije Isakevića, Makse Despića i Ante Grgića za tim gradskih zastupnikah g. g. Ragib ef. Ćurčića, Jove Savića, Jakova Hadži Trifkovića, Riste Besarovića, Davida Eskinazi-a i Hadži Ive Livaića.

Perovodja gradski tajnik Tomo Kreneis.

Sjednici prisustvovaše presvietli gospodin grof Dessewfy c. kr. okružni upravitelj u svojstvu vladina povjerenika.

Perovodja čita zapisnik prošle sjednice, za tim poslovnik gradskog poglavarstva, stanje i beriva činovnikah i razdielenje posalah konceptualnog osoblja, kako je zastupstvo u posljednjoj sjednici prihvatilo, što se bez primjedbe odostovjerava.

Predmet

1. Gradsko poglavarstvo producira naredbu visoke zemaljske vlade od 10 listopada t. g. broj 21337/I 835. upravljenu na vladino povjereničtvo, kojom poziva grad da odmah gradnju provizorne gradske klaonice preduzme, a da se prilikom ovom takodjer gradnja definitivne gradske klaonice za unapried potakne.

Usljed naloga visoke zemaljske vlade, ter povodom tim što je Angello Motto podnio ponudu na vlastiti trošak podići gradsku klaonicu uz pravo pobiranja u svojoj ponudi označene taxe od zaklate marve kroz 25 godinah danah odlučilo se zastupstvo, podizanje klaonice jednom poduzetniku uz najpovoljnija uslovija predati.

Usljed toga naredjuje da se konkurs odmah razpiše u kom da se pozovu poduzetnici da svoje ponude najduže do konca o. g. podnesu.

U kom se obliku imadu ponude podnositi, prepušta se gradskom poglavarstvu da to u konkursu pobližje označi.

Nakon izminuća natječajnoga roka, neka gradsko poglavarstvo najbolju ponudu prihvati i sa dotičuim poduzetnikom ugovor sklopi, na što ga gradsko zastupstvo izrično ovlašćuje.

2. Usljed molbe Angella Motta i Josifa Landsdorfa da im se zemljište zvano „Borak“ prepusti na uporabu za pravljenje opeke uz najamninu koju da gradskoj občini godišnje pla'aju stavilo je gradsko poglavarstvo pitanje je li zastupstvo u obće mnjenja toga, da se u gornju svrhu upitno zemljište kome pod najam izda.

Gradsko zastupstvo videći silnu potrebu za opeke poradi gradjenja raznih zgradah, ter želeći podhvatnikom podati priliku da si zemljište potrebito za pravljenje opekah nabave, zaključuje: zemljište zvano „Borak“ daje se putem javne licitacije najboljem nudiocu na deset godinah dana sa pravom neograničenog uživanja, nu da je obvezan upitno zemljište upotrebiti za pravljenje opeke i da je stoga dužan kroz najkraće vrieme po najnovijem ukusu fabriku podići.

3. Gospodin Mehmed beg Kapetanović Ljubušak razlagajući neugodni položaj u kom se nalazi danas gradsko poglavarstvo ukonačavajući c. kr. vojsku, veli da molbe i tužbe ovdašnjeg stanovničtva neprestaju dolaziti, jedni da mu se vojnici izkonače drugi da mu je ovo ili ono krivo učinjeno. Kod takovih okolnostih nije teško pogoditi, da je ovdašnje pučanstvo, koje inače povoda neima na ništa se požaliti, črez ukonačivanje nezadovoljno. Ni jednom od nas, veli nemogu biti razlozi toga nezadovoljstva nepoznati, koji znamo iz kakog su lošeg gradjevnog materijala ovdašnje kuće sagradjene, koji znamo da su usljed toga već tolike kuće za daljnje stanovanje posve nesposobnim postale.

Tome za izbjeći najlakši i najjednostavniji je način da grad Sarajevo za vojničtvo kasarnu gradi.

Podizanjem kasarne prestale bi molbe i tužbe, nestalo bi razna nesporazumljenja, koja črez ukonačivanje izmedju grada i vojničkih oblastih često nastaju a naročito skinuli bi teret ovdašnjem pučanstvu s kojeg jedinog uzroka može mu se s lica nezadovoljstvo čitati. Uz to podizanjem kasarne podigli bi stalno skrovište vojnikom koji kad i kad s dalekog hrdjavog puta amo utrudjeni prispiu, dolaze jošte u neugodan položaj, da svoje zdravlje zbog loša i hrdjava stana največoj opasnosti izlažu. Občinsko zastupstvo pozvano je u prvoj liniji da u ovakim zgodam potraži lieka kako da se i jednom i drugom izpomogne da gradsko zastupstvo gradnju kasarne ubrza i manjka li mu za to potrebita sredstva, da se visokoj zemaljskoj vladi obrati s molbom, da za tu svrhu zajmom od 2—300.000 for. u pomoć pritekne, predlaže da se dakle bez svake odvlake sa nadležnimi oblasti u dogovor stavi, ter gradjenje kasarne za najkraće vrieme odpočme.

Zastupstvo usvaja jednoglasno predlog Mehmed bega Kapetanovića, ter ovlašćuje gradsko poglavarstvo, da se s nadležnimi oblasti zbog gradjenja kasarne odmah u dogovor stavi a poradi potrebitog zajma na visoku zemaljsku vladu predstavkom obrati.

Da se izvedenje tog zaključka što boljim uspjehom izvede, odredjuje odbor iz sljedećih licah: gradonačelnika, sva četiri gradska viećnika i gradskih zastupnikah Jakova Hadži Trifkovića i Riste Besarovića. Za rukovodjenje toga, umoljen je presvjetli gospodin grof Dessewfy, koji se pripravnim izjavio primiti se te zadaće.

4. Gradsko poglavarstvo producira molbu G. B. Scoz-a poduzetnika gradjenja mosta i zida na Bendbaši za tim gradjenje kanalah kroz ulicu Ferhadiju i Čemalušu, radi dozvole. da pri poduzimanju tih gradnjah položenu jamčevinu podići može pošto je sve gradnje dovršio i gradu predao.

Gradsko zastupstvo dozvoljuje da se G. B. Scozu položena jamčevina izruči, budući dražbenim uslovijam odgovorio.

5. Gradska primalja Alojzia Venko podnosi s obiteljskih i zdravstvenih obzirah ostavku na svome službovanju.

Gradsko zastupstvo prima ostavku gradske primalje Alojzije Venko ter podjedno naredjuje, da se za to mjesto natječaj odmah razpiše.

6. Gradski pisari Martin Kolarić, Martin Rakoš i Petar Grogorović zatim dnevničar Haniba Zeliuka mole da im se putni trošak naknadi.

Gradsko zastupstvo poziva poglavarstvo da moliteljima svakom po 50 fl. u ime naknade putnoga troška iz gradske blagajne dade.

Različnosti.

РАЗЛИЧНОСТИ.

— Netko je u pražkom gospodarskom tjedniku upitao, bi li mu tko znao svjetovati, kako bi se dala načiniti bez velika troška ledenica, u koju bi se ipak dovoljno leda dalo smjestiti i kroz ljeto uzdržati, koliko ga treba običnoj kući na selu. A sada mu odgovara u istom listu ovako gosp. dr. Karlo Jičinsky iz Neuhausa u Českoj.

Ja sam ovako načinio prostu ledenicu. Dao sam sabiti ili na sasvim otvorenom mjestu ili uza zid od drva četverokutni lies, koj sam obio s nutarnje i vanjske strane najgorimi daskami i to tako, da je svagdje medju obima stienama ostala šupljina od 65—70 centimetara. Šupljinu sam zatrpao ciglami od treseti, a svaku sam režku (Fuge) založio smrvljenom tresetinom.

Ako je zid, uz koj se gradi ledenica dosta jak te od sjevera, tada ne treba uzanj naslagati stiene od tresetnih cigala, već je dovoljno, ako se medju zid i led natrpa slama. Gdje nije ledenica sagradjena uza zid, tu ima dakako biti poput četverouglaste kolibice s dvostrukimi stienami i krovom.

Ovakva koliba ima biti po tom oda svuda zatvorena stienom od tresetine izuzam tlo, na kojem stoji.

Budući, kako je iz naravoslovja poznato, tresetina najgorje propuštalo topline, s toga ona uzdržaje led što duže. Razumije se po sebi, da ima i krov ledenice biti dvostruk te tresetinom zatrpan, a na tlo, ako je takvo, koje će se labko ugrijati, pomeće se red tresetnih cigala, koji se pokriju daščicama.

Spremajuć led u ledenicu, dobro je, da se sa strane i odozgo založi slamom, ona se primrzne uz led pa kad se uzme ljeti led raztapati, sieda ciela gomila leda sve niže, al ostaje uviek pokrita onom sliepljenom slamom, koja brani pristup vrućini do leda.

Valja paziti da nisu možda ljeti daske popucale ili da se nije možda ona naslaga tresetine, kojom su šuplje stiene zatrpane, slegla te po tom nastalo gdje god prazna prostora, kroz koj bi mogla u ledenicu naliti toplina; ako ti se ovakva što zgodilo, treba se požuriti, da se praznina izpuni. Gdje nema tresetine ili bi preskupa bila, valja ju zamieniti smjesom od sječke i piljevine te mnogo pepela (a valja i suho lišće, listina, listinac) jer su ove stvari iza tresetine najslabiji proizvoditelji topline. Čim je bolji proizvoditelj topline ona stvar, što se trpa medju stiene ledenice, tim ima širi biti prostor medju vanjskimi i nutarnjimi stienami i tim se opreznije ima ledenica graditi. Moja tresetinom obložena drvena ledenica tako je dobra, premda je izložena za svega ljeta suncu, da, mećuć u nju zimi led, nalazim po jedan metar visoko staroga leda. I za žlieb za ociedjenje vode, koj ima biti hermetički zatvoren, ima jednostavan način, kako se ima graditi, nu ne da se opisati te bi ga trebalo naslikati, nu ja sam gotov svakomu, tko to zaište, poslati za ledenicu i za žlieb gotov nacrt.

Ovaj će naputak dobro doći našim seoskim gospodarom, koji nemaju u blizini vještaka, da jim načini nacrt za ledenicu, tu toliku potrebitu kućnu uredbu. Nema čovjeka, koj je odsudjen živjeti na ladanju, kako je obično u nas na ladanju pusto i mrtvo, a da si nije poželio koj put, da ima ledenicu, gdje bi bar za slučaj težke bolesti mogo naći leda, toga najsjegurnijega lieka od vrućice; nu nije svatko u stanju graditi 200 for. stoječu, zidanu ledenicu, dočim će rad žrtvovati kakav dvadesetak forinti, da si sastavi ledenicu po propisu g. Jičinskoga.

— K. L. Stehl sabrao je u njemačkom časopisu za praktične potrebe svakdanjega života „Fundgrube“ sliedeći naputak za čišćenje tkanina od mrlja.

Mrlje od sladora, kelja, bjelanca, Platno, farbane tkanine i vuna, pamučni latci i svila; pranje u kišnici vodi.

Mastne mrlje. U platnu: sapunica ili u vodi raztopljene alkalije (soda, pepeljika ili potaša) u farbanih, pamučnih latcih: vruća sapunica; u vuni: sapunica ili salmiakova žesta; u svili: benzin, aeter, salmiak, žućanjak (jedan ili više).

Ulje, firnis itd. U platnu, farbanu pamučnu latku i vuni: terpentinsko ulje. U suknu: benzin, aeter, u svili: trti latak oprezno.

Stearin, loj. U bielu platnu, u farbanih pamučnih latcih, vunu i svili: vinovica od 95 stupnjeva.

Biljevni sokovi, vino, farba. U platnu. kadjenje sumporom, slaba raztopina bjelila (Bleichpulver) u vrućoj vodi; u farbanih latcih od pamuka i vune: pranje u vrućoj sapunici ili salmiakovoj žesti (bjelilo ne valja jer raztvara farbu); u svili: topla sapunica, polagano oprezno otiranje.

Alizarinska tinta. U bielu platnu: sriešna kiselina (Weinsteinsäure) tim jača, čim su mrlje starije; u farbanih latcih od pamuka i vune, ako jim podnosi farba: slaba raztopina sriešne kiseline, to isto u svili, nu oprezno.

Hrdja i crna tinta. U bielu platnu: slaba raztopina od ceceljana (Sauerkleesalz), slaba solična (Salzsäure); u farbanih tkaninah i vuni: opetovano kvašenje citronskim sokom ili čitroničninom (Citronensäure) nu samo ondje, gdje je stalna farba; to isto za vunu; slaba solična za naravne boje: za svilu do sada nema čistila.

Vapno, lug, alkalije. U bielu platnu: pranje u vodi; u farbanih tamučnih i vunenih tkaninah i u svili: slaba (riedka) raztopina solitarne kiseline, koja se po malu kacka na prije namočeni latak, a tada se prstom po mrlji tare.

Kiselina, ocat, voćna kiselina, pliesan. U bielu platnu. pranje u vrućoj vodi ili u slaboj raztopini bjelila (Bleichpulver); u farbanih pamučnih, vunenih i svionih latcih: salmiakova žesta više manje jaka prema kakvoći latka i stalnosti farbe

Mrlje strieslovine ili oraha. U bielu platnu: razriedjena javelska (javelische) lužina, voda s bjelilom, sguštena sriešna kiselina; u farbanih pamučnih i vunenih latcih te u svili: klorova voda, više manje razriedjena, te izmjenično pranje vodom.

Katran, kolomaz U bielu platnu: izmjenice sapun, terpentin i polievanje vodom; u farbanih latcih od pamuka i vune valja najprije lakat trti plovućcem (Bimsstein), tada sapunom, iza čega se ostavlja koj čas na miru a kasnije se izmjenice pere terpentinom i vodom; za svilu dobro služi benzin pri čem se izmjenice na okrenut lakat s visine spušta tračak vode.

— **Slavjanska čitaonica u Buenos Airesu** (južna Amerika). U Buenos Airesu ustrojilo se je medju tamošnjimi Hrvati nastojanjem dra. Bortolazzi-ja i drugih odličnih muževa slovjensko družtvo „**Circolo Slavo**“, koje bi imalo biti središtem i ognjištem svim hrvatskim naseljenikom u argentinskoj republici i susjednih državah po juž-

noj Americi. Pošto to novo slovjensko družtvo neima sredstva, da izdaje posebno glasilo, to mu je talijanski časopis „La Patria“ ustupio prostora, te u ovom listu ima posebna rubrika „Per gli Slavi“, gdje se saobćuje rad i razvoj toga mladjahnoga družtva. Osim toga donosi taj časopis prevode hrvatskih pjesama (od Vuletića i Jorgovanića) uz hrvatski original. Osim toga sastavio je dr. Bartolazzi u talijanskom jeziku pjesmu „Lo Slavo Morente“ i posvetio ju crnogorskomu knezu Nikoli. Pjesma je ta štampana u br. 141 lista „La Patria“, a ugledala je svjetlo i napose, te je uglasbena učiteljem glasbe Ambrogiom Mazzuchelli-jem.

— **Lože slobodnih zidara na čitavoj zemlji.** Broj loža i njihovih članova posljednjih se godina znatno pomnožio. Broj loža iznosi: U Englezkoj i Walesu 1187, u Škotskoj 334, u Irskoj 289, na Gibraltaru 5, na Malti 4, u Holandiji i Luxenburgu 46, u Belgiji 15, u Danskoj 7, u Švedskoj i Norvežkoj 18, u Francezkoj 287, u Algiru 11, u Njemačkoj 342, u Švajcarskoj 33, u Španjolskoj 300, u Portugalskoj 22, u Italiji 110, u Ugarskoj 44, u Rumuniji 11, u Srbiji 1, u Grčkoj 11, u Turskoj 26, u Egiptu 26, u Marokku 2, na zapadnoj obali Afrike 11, u naselbinah južne Afrike 61, u Indiji 118, u Kini 13, u Japanu 4, u Australiji 229, u sjedinjenih državah sjeverne Amerike 9884, u Kanadi 535, u Braziliji 235 itd. U svemu imade preko 15.000 loža i više nego deset milijuna članova.

— **Čudna relikvija.** U jednoj staroj londonskoj crkvi pokazuje se podpuno mumuficirana glava Henrya Greya, vojvode suffolčkog, otca Jane Grey, komu je godine 1544 pod vladom Marije Tudor radi veleizdaje bila odrubljena glava. Ova glava, koja izgleda kao da je obšivena ustrojenom kožom, bila je preko dva stoljeća zakopana u piljevini od hrastovog drva, te se toj okolnosti ima pripisati, što se je podpuno sačuvala. Da se ustanovi istovjetnost ove čudnovate relikvije, koje potezi su sasvim slični portretu, koji se nalazi u poznatom djelu Lodgeovom, bijahu sabrane razne ubaviesti. Oči, zubi, zadnji dio vrata, na kom se točno razabire dvojaki udarac sjekire, podpuno su sačuvani. Glava leži sada u jednom velikom limenom kovčegu u sobi, u kojoj se čuvaju župni upisnici, te se pokazuje na molbu svakomu posjetniku, a onda opet stavlja u kovčeg.

— **Знање и вјера.** Обичном је човеку потребна вјера, да би испунио унутарње шупљине свога знања, што их осећа. Он се држи све донде тих својих од детињства одневаних вјерских правила, док не научи што боље. У сва су се времена бавили најумније или најпромућурније главе, кад и одушевљени сањаоци са тим, да за масу народа извесна вјерска правила саставе. Али вјера не може са успехом никад против знања војевати. Кад се садржина човешког знања у времену промени, то се мора и садржина веровања променити, што ова последња тек само шупљине прве испуњује. Др. Левин. — То што нам нова култура донесе, то је беспрекидно напредујуће проширивање нашег видокруга, растећа пучина идеја и осећаја, живо узајмично и дејствовање обоје њих. И посао успева, јер је он потреба свију образованих народа. А. Хумболд. — Сумња је отац сваког правог знања. Карнери. — Прво сумњати, затим испитати, после пронаћи. Сумња побуђује на испитивање, испитивање води напредку, знању. Бокл. — Сумња је праизвор и нужни претеча сваког напредка. То је такозвани скептицизам, чије је само име већ незналици ужас, јер он уништава његову трулу и у себичности огуглалу мирноћу осећања, јер он узнемирава његово обљубљено правноверје, јер му товари труд за испитивање и јер он и саме улењене духове принуђава да питају, да ли баш тако ствари стоје, као што се обично узима, и да ли је баш то све истина, што су нас од детињства научили да верујемо Тај скептицизам је уклонио главне заблуде старога доба, које су народ у политици и сувише поверењем испуњавале, у науци га лаковерним а у вери несношљивим чиниле. Бокл. — Што човек више губи способност да може веровати, тим више расти потреба да сазнаје. На скали људске културе је тачка врења, код које свака вера, свако откривење, сви аутоpитети нестану, човек тражи сопствено уверење и увиђење, поуку, али хоће и да је уверен о свему. Веза, која га је у детинству за нос вукла, раскинула се, он хоће на својим рођеним ногама да стоји. Шопенхауер. — Вера је као и љубав, она се не може изнудити. Зато је то узалудан посао државним мерама уводити је и учврстити. Јер као што покушај да се љубав на силу изнуди мржњу производи тек право неверство. Шопенхауер. — У душевној борби, која данас све мислеће људство покреће и овоме човечије биће у будућности спрема, стоје на једној страни, под светлом заставом науке: умна слобода и истина, памет и култура, развитак и напредак; на другој страни, под црном заставом јерархије, умно ропство и лаж, непамет и суровост, прановерица и назадак. Труба те гигантске борбе навешћује нам зору новог дана и крај дуге ноћи средње-вековне. Хекл.

— **Глупост.** Најбесмртније и најсилније на земљи што је — то је глупост. Шер. — Против глупости војују и сами богови узалуд. Шилер. — Како је Хус 6 Јула 1415 на пламену сагорео, скоро су ту већ пет вјекова, а „света глупост“, која је тада са бледих усана мученикових осмех изазвала, и данас је управо она иста у светиње. Тако је лаган ход светске историје. Шер.

Od kotarske oblasti u Cazinu s pismom od 4. pr. mj. br. 1244 poslatih nam 30 for. za pogorelce u Sarajevu poslali smo u glavnu zemaljsku kasu u Sarajevu.

Uredničtvo

Од котарске области у Цазину с писмом од 4. пр. мј. бр. 1244 послатих нам 30 фор. за погорелце у Сарајеву послали смо у главну земаљску касу у Сарајеву.

Уредничтво

Brzojavi.

(БРЗОЈАВИ.)

U Beču, 25. oktobra. (Corresp. Bureau) Bosanski odbor izdao je poslije poduže debate sliedeće rješenje: Prije nego što odbor u meritornu debatu zadje, poziva se vlada da o motivima predloga o sadašnjoj upravi Bosne i Hercegovine obavještaj dade i da se izvještaji o dosadašnjem financijalnom postupanju u civilnoj upravi i zemaljskom budžetu podnese. U odbranbenom odboru odgovorio je ministar Horst u podužem razlaganju na podnešeni predlog o sniženju postojeće snage vojske, i cjeli shoduosti sniženja službenog vremena vojene snage drugih država prema Austriji. Dalja sjednica držati će se istom pošto ministar financije svoj izlog dade jer odbor očekuje da isti sadržava objašnjenja o štednjama u vojenom trošku.

U Beču, 27. oktobra. (Corresp. Bureau) U gospodskoj kuči vieča se o adresi. Taafe izjavljuje da se osnova većine slaže s osnovom manjine do trećega izlazka o čemu bi se sporazumljenje željeti imalo. Od Hübnera u ovoj stvari podnešena popravka odbijena je sa 78 protiv 59 glasova, a zatim adresa većine ukupno primljena.

U Berlinu, 27. oktobra (Corresp. Bureau) „Norddeutsche Allgemeine Ztg.“ i „Post“ pobijaju ministra prosvjete, koji se je u zdravici izjavio, da je vjest „Kölner Zga.“ o bečkim ugovorima istinita.

U Beču, 28. oktobra. (Corresp. Bureeu) U zastupničkoj kuči podnio je ministar financije budžet za godinu 1880. Pokriće deficita ima se ne kreditom nego uvodjenjem novih danaka izvršiti.

У Бечу, 25. октобра. (Корресп. Биро) Босански одбор издао је послије подуже дебате слиједеће рјешење: Прије него што одбор у мериторну дебату зађе, позива се влада да о мотивима предлога о садашњој управи Босне и Херцеговине обавјештај даде и да се извјештаји о досадашњем финанцијалном поступању у цивилној управи и земаљском буџету поднесе. У одбранбеном одбору одговорио је министар Хорст у подужем разлагању на поднешени предлог о сниженју постојеће снаге војске, и цјелисходности снижења службеног времена војене снаге других држава према Аустрији. Даља сједница држати ће се истом пошто министар финанције свој излог даде јер одбор очекује да исти садржава објашњења о штедљама у војеном трошку.

У Бечу, 27. октобра. (Корресп. Биро) У господској кући вијећа се о адреси. Тафе изјављује да се основа већине слаже с основом мањине до трећега изназка о чему би се споразумљење желети имало. Од Хибнера у овој ствари поднешена поправка одбијена је са 78 против 59 гласова, а затим адреса већине укупно примљена.

У Берлину, 27. октобра. (Корресп. Биро) „Нордајче Алгемајне Цтг.“ и „Пост“ побијају министра просвјете, који се је у здравици изјавио, да је вјест „Келнер Цга.“ о бечким уговорима истинита.

У Бечу, 28. октобра. (Корресп. Биро) У заступничкој кући поднио је министар финанције буџет за годину 1880. Покриће дефицита, има се не кредитом него увођењем нових данака извршити.

Tečaj brzojavni (Течај брзојавни)

od bečke berze od (од бечке берзе од)	27. listop.		28. listop.		29. listop.	
	for.	kr.	for.	kr.	for.	kr.
Ujedinjeni državni dug u notama (Уједињени државни дуг у нотама	68	45	68	45	68	25
Ujedinjeni državni dug u srebru (Уједињени државни дуг у сребру)	69	95	70	15	70	30
Austrijska renta zlata (Аустријска рента злата)	81	—	• 80	85	80	75
Srećke zajma od 1860 (Срећке зајма од 1860)	128	50	128	25	127	80
Dionice banke (Дијонице банке)	836	—	839	—	838	—
Dionice kredita (Дијонице кредита)	267	50	267	10	266	90
London (Лондон)	116	85	116	18 1/2	—	—
Srebro (Сребро)	—	—	—	—	—	—
Napoleon d'or (Наполеон д'ор)	9	31 1/2	9	31	9	30
Cesarski dukat (Цесарски дукат)	5	58	5	58	5	56
Njemačka državna marka (Њемачка државна марка)	57	65	56	75	57	60

M.-I. Nr. 17403.

Kundmachung.

Wegen Sicherstellung der traiteurmässigen Verköstigung der Kranken und des Wartpersonales ferners: der Reinigung und Ausbesserung der Spitals-Bettensorten dann der Spitals- und der Krankenspitalswäsche in den nachbenannten Militär-Heil-Anstalten des Militär-Intendanz-Bereiches Sarajevo auf die Zeit vom 1. Jänner bis 31. Dezember 1880 werden am 20. November 1879 Vormittags 10 Uhr die Verhandlungen mittelst versiegelter, schriftlicher Offerte abgehalten werden u. z.: für die Garnisons-Spitäler in Sarajevo: Nr. 25 mit dem ordnungsmässen Belage von 500 Kranken; in Mostar Nr. 26 mit dem widmungsgemässen Belage von 360 Kranken; weiters in den nachbenannten Stationen unmittelbar für die Truppenspitäler: in Travnik (Widmungs-Belag 200 Kranke), in Livno (Widmungs-Belag 120 Kranke), in D. Tuzla (Widmungs-Belag 150 Kranke), in Brčka (Widmungs-Belag 80 Kranke), in Zvornik (Widmungs-Belag 73 Kranke), in Gačko (Widmungs-Belag 50 Kranke), in Banjaluka (Widmungs-Belag 200 Kranke), in Bihač (Widmungs-Belag 150 Kranke).

Die vollinhaltliche Kundmachung ist in dieser Zeitung Nr. 120 von 23. Oktober 1879. verlautbart worden.

Von der k. k. Militär-Intendanz

Sarajevo, am 30. Oktober 1879.

Brojatsch,
G. Int.

M. I. Br. 17403.

Oglas.

Radi osiguranja traiteurskoga davanja hrane bolestnicima i poslužiteljima; dalje čišćenja i popravljanja bolničnih posteljskih pribora, zatim bolničke i bolestničke prtenine u dolje sliedećim vojničkim bolnicama područja vojničke intendancije u Sarajevu na vrieme od 1. Januara do 31. Decembra 1880. držati će se 20. Novembra 1879. prije podne u 10 sahata razprave sredstvom zapečaćenih pismenih ponuda i to: za garnizonske bolnice u Sarajevu: br. 25 s redu shodnim oblogom od 500 bolestnika; u Mostaru br. 26. s namieni shodnim oblogom od 360 bolestnika; dalje u sliedećim štacijama neposredno za vojničke bolnice u Travniku (namienjeni oblog od 200 bolestnika), u Livnu (namienjeni oblog 120 bolestnika), u Dolnjoj Tuzli (namienjeni oblog 150 bolestnika), u Brčkom (namienjeni oblog 80 bolestnika), u Zvorniku (namienjeni oblog 73 bolestnika), u Gačkom (namienjeni oblog 50 bolestnika), u Banjojluci (namienjeni oblog 200 bolestnika), u Bišću (namienjeni oblog 150 bolestnika).

Podpuni oglas objavljen je u broju 120. ovih novina od 23. Oktobra 1879.

Od c. kr. vojničke intendancije.

U Sarajevu, 30. Oktobra 1879.

Brojatsch
G.-Int.

М. И. Бр. 17403.

ОГЛАС.

Ради осигурања третерскога давања хране болестницима и послужитељима; даље чишћења и поправљања болничних постељских прибора, затим болничке и болестничке пртенине у доље слиједећим војничким болницама подручја војничке интенданције у Сарајеву на време од 1, Јануара до 31. Децембра 1880. држати ће се 20. Новембра 1879. прије подне у 10 сахата разправа средством запечаћених писмених понуда и то: за гарнизонске болнице у Сарајеву бр. 25 с реду сходним облогом од 500 болестника; у Мостару бр. 26. с намјени сходним облогом од 360 болестника; даље у слиједећим штацијама непосредно за војничке болнице у Травнику (намијењени облог од 200 болестника), у Ливну (намијењени облог 120 болестника), у Дољој Тузли (намијењени облог 150 болестника), у Брчком (намијењени облог 80 болестника), у Зворнику (намијењени облог 73 болестника), у Гацком (намијењени облог 50 болестника), у Бањојлуци (намијењени облог 200 болестника), у Бишћу (намијењени облог 150 болестника).

Подпуни оглас објављен је у броју 120. ових новина од 23. Октобра 1879.

Од ц. кр. војничке интенданције.

У Сарајеву, 30. Октобра 1879.

Бројач,
Г.-Ин.

C. kr. dvorski mašinist

R. Geburth.

Fabrika c. kr. priviligiranih

Peći za loženje s regulisanjem

U Beču, (Wien) VII., Kaiserstrasse Nr. 71,

preporučuje svoje slavno poznate peći.

Temeljno trošenje gorećega materijala, prijatna toplota, dugo trajanje gorenja, prosto i spretno rukovanje.

Polirane, kanelirane i emaljirane peći, peći s nikoliranim profilima od najveće ljepote po jeftine ciene.

Patent-umetoi.

Za švedske zemljane peći umeću se bez da se peć skida, kao do sada, za najkraće vrieme. Ciene u Beču s umetanjem ili u provinciju sa zavojom na komad 8 for.

Sve peći mogu se po originalne ciene dobiti u sliedećim skladištima u Beču kod:

Gosp. Nikola Mundt, 1 Bauernmarkt 11;
„ Scheler, Wolff i dr. 1 Operngasse 6;
„ Richard Mauch. 1. Kolowratring 12

Sve pobliže u ilustrovanomu cjenovniku.

Naručbe iz provincija izvršuju se brzo na pouzeće. 484—8*

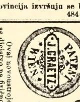

Odvoditelj uloga i revmatizma. C. kr. patentiran.

JULIUS GRAETZ Wien, II. Praterstrasse 49.

Photografische

Ansichten Bosniens

Sarajevo vor und nach dem Brande

von diversen Punkten,

Kiseljak, Tarčin, Konjica, Jablanica dolnja und gornja

Eisenbrücke im Felsengebirge bei Jablanica

Preise der Doppelcabinetgrösse 1 fl. 20 kr., Trippelcabinet 1 fl. 80 kr. per Stück auf gelbem Carton mit Linienfacette grössere 20 kr. kleinere 10 kr. höher im Preise bei

A. Rickert Photograph

Ferhadiagasse Nr. 14, Sarajevo.

bei jeden 12 Stück ein 13. Beilage

ULJE ZA UHO

od stabskog nadliečnika dra. Smidta lieči svaku gluhoću, ako nije rodjena (težko čuvenje, zujanje u ušima odmah uklonja.) Ciena boce s uputstvom upotrebljavanja 2 for. U provincije šalje se franko uz pošiljku od 2 for. 60 kr. po poštanskoj doznaci, pravo može se dobiti samo kod glavnog skladnika: 436—34*

JULIUS GRAETZ,

Wien II. Praterstrasse 49.

Nr. 917/v. C.

Verlautbarung.

Auf Grund der Klage des Kaufmans Carl Bader—Banjaluka puncto 766 fl. 48 kr. gegen S. A. Mayer gewesenen Kaufmann in Jajce, dessen jetziger Aufenthalt unbekannt ist, wurde der Herr Alexander Lorber Kaufmann in Banjaluka nach §. 85. des B. G. B. als Curator bestimmt.

K. u. k. Consulargericht in Banjaluka, 18. Oktober 1879.

K. k. Gerent
Depolo.

502—1

Broj 949/gr.

Stečajni izrok.

Daje se na javno znanje, da se je dne 9. listopada 1879. usljed odluke ovog okružnog kao trgovačkog suda otvorio stečaj vjerovnika na imanje Stipe Antunovića (Curića) trgovca u Travniku.

Svi njegovi vjerovnici imadu se kroz rok 20 dana od uvrstenja ovog izroka prikazati osobno ili sredstvom redovitog punomoćnika g. Stipi Bojanoviću iz Doca stečajnome upravitelju, i njemu prijaviti veresije prama zadužniku, ili predati ih ovom sudu.

Ovi vjerovnici koji nijesu nastanjeni u Travniku imadu rok dulji u razlog jednog dneva, za svaki dan hoda od svoga prebivališta do stojnog mjesta ovog trgovačkog suda.

Okružni kao trgovački sud.
U Travniku, dne 25. listopada 1879.
Upravitelj okružnog suda:
Natali.

Експортна пива у флашама од

АНТОНА ДРЕХЕРА

у ШТАИНБРУХУ.

СТОВАРИШТЕ за БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ у БРОДУ и ДЕРВЕНТИ код

Ђ. МИЉКОВИЋА

Наручбине на горњу Експорт-пиву која се 4 мјесеца уздржи нека се изволе на господ. Ђ. Миљковића у Брод адресирати

Будимпешта и Штаинбрух — Дитрих и Готшлиг Антона Дрехера главно стовариште за Аустро-Угарску и за Исток. 463—1

Tisak i naklada c. i kr. vladine tiskarne u Sarajevu.